

Canivet, Catarina / Ja, vi åldras : två systrar om vad som väntar - fakta och funderingar 13
Carlsson Bokförlag, ISBN 9789189826731, 299 s. hft. kr. 379,00 / 303,20

Livet som pensionär kan vara ljuvligt, fritt från arbetslivets alla tvång och måsten. Men där finns också orosmoln. Vad är det som väntar? När kommer vi behöva hjälp med att äta, klippa naglarna och sköta vår egen hygien? Varför betraktas det som löjligt att prata om ålderskrämpor, de ibland mycket smärtsamma förlusterna av egna kroppsliga förmågor? Varför betar vi oss som strutsar när det larmas om brister i äldreomsorgen? Och varför har vi inte makt över vårt eget döende?

De här frågorna, och många andra, ställer sig författarna, samtidigt som de belyser åldrandets fördelar. De gör intervjuer, läser skön- och facklitteratur och samtalar med varandra. Boken inleds

med en skildring av mammans sista dygn i livet, och rör sig mellan personliga berättelser och faktagenomgångar, mellan det humoristiska och det allvarstygda.

I sitt förord skriver Göran Greider: Det som imponerar på mig är att [författarna] vägrar att leverera någon entydig filosofisk punchline om detta att bli gammal. De resonerar istället kring den enorma fråga som åldrandet alltmer utgör i våra samhällen, och titelns enkla konstaterande är träffande därför att den alstrar så många associationer: Ja, vi åldras.

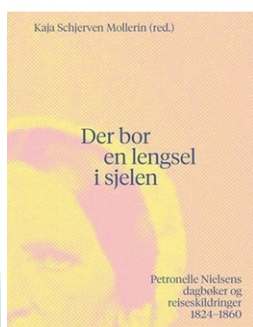

Kaliff, Anders / Odens jakt : en uråldrig indoeuropeisk myt 29
Carlsson Bokförlag, ISBN 9789189826847, 219 s., 398,00 / 318,40

Den svarta ryttern och döden är namnet på en mycket spridd folklig berättelse om just en skräckinlagande man på en svart häst jagande en vettskrämd ung kvinna som emellertid lyckas gömma sig. Hon möter en vandrare som lovar att inget säga till förföljaren, som emellertid strax dyker upp. Vandraren blir livrädd och avslöjar vart kvinnan sprang. Den svarta ryttern rider snabbt däråt. Kort därpå hörs ett skott och snart kommer ryttern förbi med den skjutna och döda kvinnan slängd över sadeln. Hade vandraren ljugit så hade det blivit han som döddes av den skrämmande svarta ryttern.

Så gick denna historia under benämningen Hinkjakta, Hindjakta eller Odens jakt i Östergötland i äldre tider, men även långt in på 1900-talet. Föga anade någon i trakten då att berättelsen utgjorde en sista kvarleva från en uråldrig, spridd myt kanske den äldsta i vårt land. Egentligen har berättelsen mångtusenåriga rötter ner i historien. Inte bara i Nordens historia. Ryttern, hans hundar och den jagade kvinnan finns i liknande berättelser spridda i varianter i olika kulturer och epoker. Utifrån denna myt skriver författarna boken.

Anders Kaliff är professor i arkeologi i Uppsala och författare till åtskilliga uppskattade böcker i sitt ämne. Medförfattaren Terje Østigård är docent på samma institution, tillika universitetslektor i arkeologi vid Linnéuniversitetet, samt författare.

Nielsen, Petronelle / Der bor en lengsel i sjelen : Petronelle Nielsens dagbøger og reiseskildringer 1824-1860 32.5
Nasjonalbiblioteket, ISBN 9788279655923, 290 s. indb. kr. 479,00 / 383,20

Petronelle Nielsens (1797–1886) liv var preget av tap og lengsler. Dagbøkene hun etterlot seg, gir et sjeldent innblikk i både hverdagsliv og storpolitikk på 1800-tallet. Ikke minst blir vi kjent med Nielsen selv, en melankoliker, en reisende, en av de første kvinnene som ble myndiggjort. Og en kvinne som forelsket seg i andre kvinner.

I 2022 ble Petronelle Nielsens dagbøger og reiseskildringer innlemmet i Norges dokumentarv. Disse er de tidligste skriftlige kildene vi kjenner til som beskriver lesbisk kjærlighet i Norge. Denne boken samler et rikt utvalg, i et lett modernisert språk. Kaja Schjerven Mollerin har stått for utvalget og for

bokens forord og introduksjonstekster.

Bender, German / Frontalkrock : Teslastrejken och kampen om framtiden
Atlas bokförlag, ISBN 9789174451573, 311 s. indb. kr. 322,00 / 257,60

33

Den 27 oktober 2023 inleder fackförbundet IF Metall världens första och hittills enda strejk mot bilföretaget Tesla. Det blir en frontalkrock mellan planetens rikaste man och den svenska modellen. Ingen visste då att det skulle bli Sveriges längsta arbetsmarknadskonflikt på hundra år. Ingen visste heller att Elon Musk drygt ett år senare skulle köra Teslas varumärke i botten, med efterföljande ras i både bilförsäljning och aktiekurs.

Teslastrejken pågår ännu och hittills har femton fackförbund i fyra länder gått in i konflikten, som därmed fått tre dimensioner:

Den lokala där IF Metall och Tesla frontalkrockat om kollektivavtal. - Den nationella där en auktoritär amerikansk företagskultur kolliderat med den svenska modellen. - Den globala där ekolo-

gisk hållbarhet ställs mot social hållbarhet i den gröna omställningen.

Den här boken ger en initierad skildring av konfliktens bakgrund och förlopp, sätter den i ett större sammanhang och svarar på frågorna som många ställer sig: Varför strejkar fackförbund från flera länder mot Tesla i Sverige när man inte gjort det i exempelvis Tyskland och USA? Kan en mångmiljardär på egen hand krossa den svenska modellen? Varför är strejken viktig för den gröna omställningen? Och hur kommer det hela att sluta?

En berättelse om makt, värdighet och en pågående kamp som kan förändra Sverige och världen.

German Bender är utredningschef på tankesmedjan Arena Idé och arbetsmarknadsforskare knuten till Handelshögskolan och Harvard University.

Fossum, John Erik (red.) / Hvilket Norge i hvilket Europa?

35

Cappelen Damm akademisk, ISBN 9788202884833, 224 s. hft. kr. 392,00 / 313,60

Debatten om hvilket Europa man ønsker må ses i lys av betydelig usikkerhet om hvilken retning Europa beveger seg i. I Norge møter vi mange av de samme utfordringene, og vi spør oss i denne boken hvordan Norges utvikling og fremtid påvirkes av Europas. Boken diskuterer derfor ulike scenarioer for utviklingen av den viktigste organisasjonen i Europa, Den europeiske union (EU), og hvilke effekter de ulike scenarioene vil ha for norsk politikk og samfunn. I boken trekkes det opp tre brede scenarioer, som videre diskuteres innenfor en rekke politikkområder: økonomisk sikkerhet, klimapolitikk, landbrukspolitikk, utenriks-, sikkerhets- og forsvarspolitik, handelspolitikk, og utviklingspolitikk. Dagsordenen for boken er derfor omfattende, og større enn en liten bok kan

romme. Boken er tenkt ikke bare som en fagbok om Norge og EU, men også som et innspill til den norske europadebatten og til vurderingen av hva som kan prege Europas videre utvikling.

"Hvilket Norge i hvilket Europa?" er relevant for studenter i europastudier samt den interesserte offentlighet. Antologiens redaktører er John Erik Fossum, professor i statsvitenskap ved Universitetet i Oslo, ARENA Senter for Europaforskning, og Jarle Trondal, professor i statsvitenskap ved Universitetet i Agder, Institutt for statsvitenskap og ledelsesfag og ved Universitetet i Oslo, ARENA Senter for Europaforskning. Sistnevnt er også senior fellow ved Institute of European Studies ved University of California, Berkeley.

Colbengtson, Tomas / Soejvene

59.6

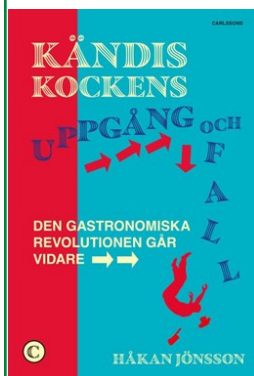
Bokförlaget Korpen, ISBN 9789189945128, 136 s. hft. kr. 299,00 / 239,20

Samer är ett av de urfolk som har utforskats, men nästan enbart av icke-samer och därför från ett utanförperspektiv. I denna bok delar samer själva med sig av sin kunskap. Tillsammans återskapar de det sönderslagna med de skärvor som finns kvar. Allt kan inte sägas med ord, allt är inte begrepp som kan sätta på pränt.

Varje aspekt av samiskt liv har koloniserats, till och med de mest centrala delarna av samisk identitet sameslöjd och renskötsel är koloniserad. Samisk religion var redan i början av 1800-talet utrotad och joiken skambelagd. Nåjden och joiken sågs som hot och förbjöds och belades med dödsstraff. Men det finns hemliga rester av kunskap kvar ännu idag.

Tomas Colbengtsons bok "Soejvene" syftar till att revitalisera och repatriera den samiska kunskapen. En kunskap som endast samer äger. Boken är ett led i den nödvändiga avkoloniseringen av den samiska kulturen. Tomas Colbengtson är sydsamisk bildkonstnär som arbetar med grafik, måleri, skulptur och digital konst. Flerfaldigt

prisbelønnet og uddannet ved bl.a. Konstfack og Valand.

Jönsson, Håkan / Nu äter vi! : den spanska matresan
Carlsson Bokförlag, ISBN 9789189826830, 261 s. indb. kr. 379,00 / 303,20

64.1

När jag i denna bok vill diskutera gastronomins förändring definierar jag gastronomin som mat- och måltidsgestaltningar med ett högt kunskapsinnehåll i syfte att stimulera måltidsdeltagarnas välbefinnande. Jag vill försöka belysa hur gastronomin i sig har förändrats, men framför allt hur den fått en förändrad plats i samhället. Här blir också frågan om bedömningar intressant. Vem har rätt (eller tar sig rätten) att definiera vad som är gastronomiskt gångbart? Stjärnglansen kring kockyrket har falnat påtagligt sedan Jönssons bok Den gastronomiska revolutionen utkom för 14 år sedan. Intresset för gastronomi har vidgats och ändrat riktning, utbildningen har breddats. Matkonsten har flyttat in i hemmen, landsbygden har tagit till sig av det gastronomiska intresset och öppnat nya matställen.

Jönssons bok har en bredd som imponerar, både från köksgolvet och den akademiska forsknings- och föreläsningvärlden. Under 20 år har författaren ägnat sig åt gastronomi och forskningen kring mat från alla sidor.

Håkan Jönsson är fil.dr, docent, forskare i Lund och ett av de främsta namnen idag inom just detta fält. Han är författare till en rad böcker och en mängd artiklar i ämnet.

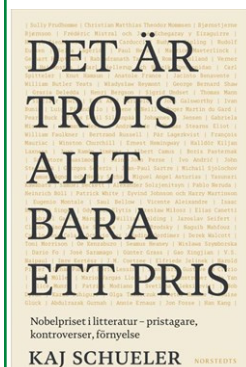

Romsdal, Siv / Sápmi strikk 2 : gensere, barnestrikk, skjerf og mye mer
Spartacus, ISBN 9788243016828, 253 s. indb. kr. 449,00 / 359,20

64.64

Siv Romsdal fortsetter reisen på jakt etter samiske mønstre og fortellinger i nord. Dette er hennes andre strikkebok inspirert av samenes rike historie. Denne gangen med mer småstrikk og flere enklere plagg, men fortsatt med flotte farger og mønstre.

Her finner du oppskrifter på gensere, votter, sokker, skjerf, poncho, pannebånd og pynteputer. Noen av genserne har også barnemønstre med tilhørende luer.

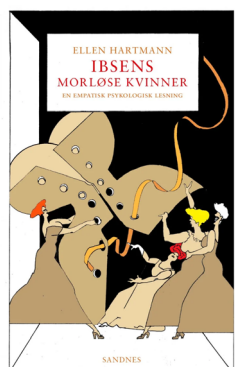
Schieler, Kaj / Det är trots allt bara ett pris : Nobelpriset i litteratur - pristagare, kontroverser, förnyelse
Norstedts, ISBN 9789113130873, 334 s. indb. 326,00 / 260,80

81

Få saker symboliserar Sverige mer i utlandet än Nobelpriset, och inget annat litterärt pris är så uppmärksammat och prestigefyllt. Men hur går det egentligen till när pristagaren utses? Stämmer verkligen Svenska Akademiens försäkringar om att priset är helt opolitiskt? Varför fick så många ryssar priset under så kort tid? Hur kan så få kvinnor ha fått priset? Och vad hände med priset under krisen 2018 när själva Svenska Akademien verkade vara på väg att falla sönder och förlora sin rätt att utse pristagare?

Kaj Schueler har under många år fördjupat sig i de dolda processerna bakom Nobelpriset. I sin nya bok skriver han, efter att den femtioåriga sekretessen brutits, om spelet kring nomineringar och urvalsprocesser, om intriger och läckor, om de som tackat nej till priset och de som aldrig fick det, om färgstarka akademiledamöter från Anders Österling och Artur Lundkvist till Kerstin Ekman och Horace Engdahl.

"Det är trots allt bara ett pris" är insatt och fascinerande läsning om världens finaste litterära utmärkelse.

Hartmann, Ellen / Ibsens morløse kvinner : en empatisk psykologisk lesning
Svein Sandnes Bokforlag, ISBN 9788293903970, 189 s. hft. kr. 422,00 / 337,60

81.55

Påfallande mange av kvinnene i Ibsens samfunnsdramaer er morløse. De mest kjente er Nora Helmer i Et dukkehjem (1879), Rebekka West i Rosmersholm (1886), Ellida Wangel i Fruen fra havet (1888), Hedda Gabler i Hedda Gabler (1890) og Hilde Wangel fra både Fruen fra havet og Bygmester Solness (1892). Gjennom hele eller store deler av barndommen vokste de opp uten noen mor. Likevel er det så å si ingen Ibsen-forskere som har vært opptatt av dette fenomenet. Fraværet av mor har ikke vært et tilstrekkelig interessant fenomen for den autoritative Ibsen-forskningen.

Christensen, Lars Saabye / Liten skrift : dikt
Cappelen Damm, ISBN 9788202844554, 59 s. hft. kr. 349,00 / 279,20

85

Lars Saabye Christensen fortsetter med Liten skrift sitt skrå blikk på samtiden og verden. Helt siden debuten har han vært en av våre meste leste poeter. Eller som han selv sier med et humoristisk nikk i diktet «Notat i margen»:

"Jeg har et datostempel
i hjerte: best
før
Jeg skulle ønske
det heller sto: ganske god
etterpå også"

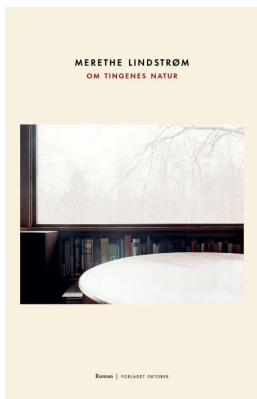

Dahle, Gro / Bestemordikt
Cappelen Damm, ISBN 9788202881818, 154 s. indb. kr. 399,00 / 319,20

85

Bestemordikt er til besteforeldre av alle slag og til alle som husker, vet om, savner en bestemor eller bestefar og alle som lengter etter barnebarn, vugge i armene, knuse banan, mate med skje, trille gjennom skogen. Disse diktene er til for å brukes.

"Det fins de som tror på gamle ørkenguder
Sjøl tror jeg på bestemødre.
At de virkelig fins.
At de er der ute.
At de står der med hendene klare."

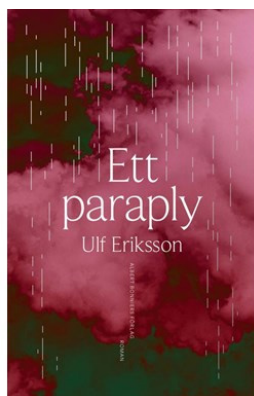

Lindstrøm, Merethe / Om tingenes natur
Forlaget Oktober, ISBN 9788249530496, 250 s. indb. kr. 477,00 / 381,60

85

Kvinnen som forteller i Merethe Lindstrøms nye roman, lever på eksistensminimum. Strømmen blir kuttet i det rivningstruede huset hun leier i skogkanten, musene piler over loftsgulvet, vannet i rørene er brunt. For å klare seg vasker hun andres hus, låser seg inn i tomme leiligheter, polerer overflater. Nå har hun takket ja til å skrive et essay for et tidsskrift, et temanummer om litterære rom. Men hun kommer ikke i gang. Kroppen stivner av all vaskingen, blir fremmed. Hun tenker på steder hun har bodd, hos mormoren i Bergen, et kollektiv i Berlin, hun tenker på hjemløsheten, som er blitt en vane, det å pakke de få tingene sine og flytte videre. Og hun tenker på en gammel kjærlighet, forsøker å dissekere minnet om den.

"Om tingenes natur" er en roman om hjemløshet i mange former. Merethe Lindstrøms prosa ligner ingen annens, presist borende, rå og vakker og gjennomstrømmet av en subtil humor.

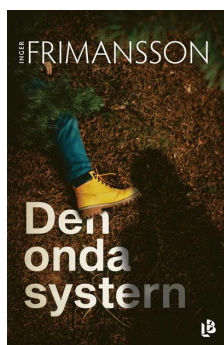
Eriksson, Ulf / Ett paraply
Albert Bonniers förlag, ISBN 9789100804206, 350 s. indb. kr. 405,00 / 324,00

87

Henrik susar fram i sin hyrda sportbil, på väg till en begravning. Ännu har han gott om tid. Han försöker föreställa sig den döda kvinnans ansikte som han inte sett på flera år. Medan han funderar över att förfädernas ansikten, också hans egna föräldrars, är på väg att upplösas inom honom kör han vilse. Landskapet drar sig undan och blir alltmer gäckande. Plötsligt är det bråttom.

Mycket annat blir snart desto mer närvarande: ett kopparstick med en mörk och kusligt krökt gata; en privatlörd särting som tillverkar levande paraplyer i ett sista försök att rädda människor; en tillverkare av trådlösa marionetter.

Allt eftersom berättelsen närmar sig Valborgsmässaöften växer förrådet av skalor och perspektiv samman till en vibrerande text om rummen vi lever i och som lever i oss.

Frimansson, Inger / Den onda system

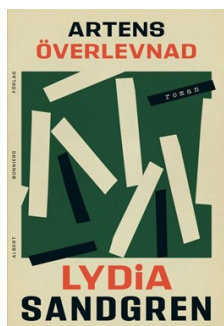
87

Louise Bäckelin Förlag, ISBN 9789177998303, 337 s. indb. kr. 395,00 / 316,00

Lilja växer upp i en stökig familj med en instabil mamma, en två år äldre syster och en fyra år yngre bror. När modern kommer hem från BB med den nyfödde pojken inträffar något som präglar resten av Liljas liv. Hon får skulden för att ha försökt döda sin lillebror.

I vuxen ålder gör Lilja allt hon kan för att undvika sin familj, men de lämnar henne inte ifred. En dag möter hon en man i skogen. Hon känner en intensiv dragning till honom och inser att det verkligen finns något som heter kärlek vid första ögonkastet.

Livet tar försiktigt en ny vändning för Lilja. Samtidigt hårdnar pressen från modern och syskonen och situationen blir alltmer ohållbar. Hur länge ska Lilja finna sig i att vara den onda system?

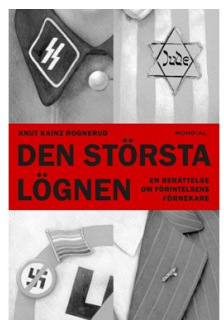

Sandgren, Lydia / Artens överlevnad

87

Albert Bonniers förlag, ISBN 9789100808266, 776 s. indb. kr. 427,00 / 341,60

Hösten 2021 får läraren och författaren Karl Hillberg ett oväntat erbjudande om att skriva en biografi över en omsusad italiensk dirigent. Uppdragsgivare är dennes änka. Karl, som dittills enbart ägnat sig åt fiktionen, dras in i ett både uppburet och dimhöljt liv i musikens tjänst. Men vem är det han själv tjänar genom att teckna den geniförklarade mastrons historia? Snart börjar han dessutom ana konkurrens från ännu en biografiförfattare, någon som tycks ligga steget före. "Artens överlevnad" är en rik och vindlande roman om skapandets villkor, om musik, kärlek och litteratur i Göteborg, Rom och New York, från 1970-talet och in i vår samtid.

Kainz Rognerud, Knut / Den största lögnen : en berättelse om Förintelsens förnekare

91.91

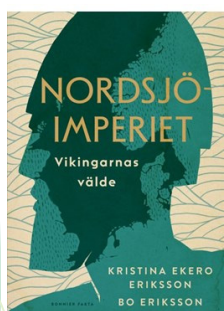
Mondial, ISBN 9789180027205, 414 s. indb. kr. 342,00 / 273,60

I en tid när sanning och lögn allt oftare byter plats i det offentliga samtalet växer glömskan. I Den största lögnen visar Knut Kainz Rognerud hur förintelseförnekarna gått från marginella extremister till en växande rörelse med internationella förgreningar. I centrum för berättelsen står Gerd Honsik, ideolog, agitator och en av Europas mest inflytelserika högerextrema aktörer.

Med hjälp av ett unikt källmaterial skärskådas lögnen som politiskt verktyg. Kainz Rognerud har i över två decennier granskat hur Honsiks nätverk inspirerat nynazister, historierevisionister och politiker runt hela världen. Ju djupare han gräver, desto tydligare framträder syftet med lögnerna.

Det handlar inte om att förvanska historien, utan om att återupprätta det tredje rikets rykte – och på så vis bana väg för en alternativ framtid.

Knut Kainz Rognerud är granskande journalist, författare och dokumentärfilmsproducent. Han har vunnit Guldspaden och blivit nominerad till ett antal svenska och internationella priser. Hans förra bok, "Sundsvallsoligarken", blev nominerad till Augustipriset.

Ekerö, Eriksson Kristina / Nordsjöimperiet : vikingarnas välde

95.2

Bonnier Fakta, ISBN 9789178876495, 208 s. indb. kr. 348,00 / 278,40

Sommaren 1873 hittas en silverskatt under en lind i Varnhems klosterträdgård. Mynten tros vara en del av den sista danagälden – lösesumman Knut den store och hans vikingar tvingade engelsmännen att betala för att slippa se sitt land plundrat. Men hur hamnade skatten i Västergötland? Knut blev år 1016 kung av England och var en av Europas mäktigaste regenter, i nivå med den tyske kejsaren. Han byggde ett Nordsjöimperium, knöt England, Danmark, Norge och delar av Sverige till sig och ingick öktenskap med Emma av Normandie. Vägen till tronen var följden av allianser och svek mellan vikingatidens mest kända gestalter: Olof Skötkonung, Sigröd Storråda, Erik Segersäll, Olav den helige, Sven Tveskägg och Harald Blåtand.

I "Nordsjöimperiet" tar Kristina Ekerö Eriksson och Bo Eriksson ett helhetsgrepp på Norden under 900- och 1000-talet och skildrar på ett levande sätt språnget mellan vikingatid och medeltid – en omvälvande period då maktkartan i Europa

NORDISK AFDELING · PRØVENSVEJ 27 · 2610 RØDOVRE

TEL.: 33 14 26 66 · FAX: 33 14 35 88 · E-MAIL: NORDISK@SCANVIK.DK · WEB: WWW.SCANVIK.DK

ritades om och en modern kristen samhällsform tog sin början.

Ullgren, Peter / Krigarkungens undergång : Karl XII:s sista år
Lind & Co, ISBN 9789180537384, 238 s. indb. kr. 342,00 / 273,60

95.6

Karl XII är Sveriges kanske mest berömda kung genom tiderna. Den här boken fokuserar på hans sista fyra år i livet, 1714-18. Kriget gick inte längre Sveriges väg och vid ett skede troddes kungen ha blivit galen. Vid nerviga samtal i Turkiet möter vi en härskare som både förlorade och återfann sig själv. Men hur såg samtiden på Karl XII? Här framkommer en mängd olika vittnesmål från soldater, bönder, kvinnor, präster, utländska medborgare, politiker och kungliga rådgivare. Skildringen av enväldshärskaren av Guds nåde ger också fascinerande insyn i regentens självbild. I boken tecknas ett intressant porträtt av krigarkungen och hans väg mot undergången. PETER ULLGREN är författare och docent i historia. Han har skrivit ett tiotal böcker med inriktning på stormaktstidens kultur och samhälle.

